Orędownik Urzędowy
miasta Bydgoszczy

wychodzi raz w tygodniu co piątek jako bezpłatny dodatek do „Dziennika Bydgoskiego"

Redakcja: Magistrat m. Bydgoszczy, Ratusz I p. pokój 15. Czynna codziennie od 8—3 wiecz.
Administracja: Administracja Dziennika Bydgoskiego, ulica Poznańska nr. 30.

OGŁOSZENIA: Wiersz szerokości 66 mm. 10 groszy. Przy powtórzającym się ogłoszeniu udzielamy rabatu.

Prenumerata: Miesięcznie mk. 60 groszy. | Cena egzemplarza 20 groszy.

№ 25. | Bydgoszcz, sobota, dnia 21. czerwca 1924 r. | Rok XXXXI.

Treść działu:

Nr. 285. Protokół z publicznego posiedzenia Rady Miejskiej w Bydgoszczy odbytego w czwartek, dnia 12 czerwca 1924 r. o godz. 6-tej po południu.

Nr. 286. Z obrad Magistratu.

Nr. 287. Rozporządzenie policyjne z dnia 16. VI. br. dot. kontumacji psów.

Nr. 288. Z Urzędu Emigracyjnego.

Nr. 289. Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Nr. 290. Wręczenie orderu.

Nr. 291. Komunikat Gazowni Miejskiej. dot. nowych palników gazowych.

Nr. 292. Statystyka Urzędu Stanu Cywilnego w czasie od 9 do 14 czerwca br.

Nr. 293. Komunikaty Biura Generalnego.

Nr. 294. Reklamy.

Nr. 285. **Protokół**

z publiczn. posiedzenia Rady Miejskiej w Bydgoszczy odbytego w czwartek, dnia 12. 6. 1924 r. o godzinie 6-tej popoł.

Zwołano posiedzenie doręczeniem wszystkim członkom Rady Miejskiej i Magistratu zaproszenia i porządku dziennego w dniu 7. czerwca 1924 r. przez zaprzysiężonego woźnego Rady Miejskiej St. Olkowskiego.

Komplet członków Rady Miejskiej: 60.

Obecni Panowie:

a) z Magistratu:

1. Wiceprezydent miasta Dr. Chmielarski, Radcowie Miejscy: 2. Hańczewski, 3. Podoski, 4. Raczkowski, 5. Regamey 6. Wache, 7. Żeromski, 8. Dziurla, 9. Kaszubowski, 10. Kocerka, 11. Muchowski, 12. Sentkowski, 13. Stróżyński.

b) z Rady Miejskiej:

1. Banach, 2. Błaszak, 3. Dr. Biziel, 4. Beyer, 5. Boenke, 6. Chrobok, 7. Dzionara, 8. Domagalski, 9. Fiedler, 10. Frankowski, 11. Gosieniecki, 12. Graczyk, 13. Gordon, 14. Janicki T., 15. Janicki J. 16. Jendricke, 17. Lewandowski, 18. Ławicki, 19. Meister, 20. Matecki, 21. Modlibowski, 22. Dr. Nowiński, 23. Pangowski, 24. Ks. Putz, 25. Putz, 26. Pomerenke, 27. Pampuch, 28. Rittler, 29. Rogoziński, 30. Stachowiak, 31. Sosnowski, 32. Słomiński, 33. Safian, 34. Sokołowski, 35. Tollas, 36. Trębacz, 37. Wardacki, 38. Weimann, 39. Włodarkiewicz, 40. Waszak, 41. Wierzba, 42. Zalewski, 43. Zacharjasiewicz, 44. Żmudziński,

Nieobecność swą na posiedzeniu usprawiedliwili pp. Kronenberg, Kruse, Matuszczak, Matuszewski.

Nieobecni byli bez usprawiedliwienia: pp. Blumenthal, Bukolt, Grabiszewski

Hannig, Łazarski, Mąka, Pankratz, Sioda Simmich, Wilm, Zątowski,

Posiedzenie zagaił i przewodniczył Przewodniczący Rady Miejskiej p. Tad. Janicki.

Na wstępie posiedzenia uczczono uroczyście robotników Gazowni Miejskiej:

a) p. Leonarda Nadolnego,
b) p. Franciszka Gilewskiego,

za ich 25-cio letnią pracę dla dobra miasta.

Pan Wiceprezydent Dr. Chmielarski po poprzedniem stosownem przemówieniu wręczył w imieniu Magistratu pp. Nadolnemu i Gilewskiemu dyplomy oraz tytułem renumeracji po 50.000.000 mk.

Pan Przewodniczący Rady Miejskiej wyraził w imieniu Rady Miejskiej również swe podziękowanie pp. Nadolnemu i Gilewskiemu za ich dotychczasową długoletnią owocną pracę.

1. Sprawozdawca pan Waszak.

Naczelnikiem spraw ubogich XI-go obwodu wybrano p. Jakóba Młynarczyka, zamieszkałego przy ul. Gdańskiej 54.

2. Sprawozdawca pan Weimann.

Magistrat wnosi o zgodę na uchwałę swą z dnia 21. maja 1924 r. w sprawie przyznania stypendjum im. Mikołaja Kopernika p. Aleksandrowi Kiedrowskiemu, słuchaczowi prawa ekonomicznego Uniwersytetu Poznańskiego.

Rada Miejska przychyla się do wniosku Magistratu.

3. Sprawozdawca pan Lewandowski.

Magistrat wnosi o wyrażenie zgody na uchwałę swą z dnia 9. stycznia 1924 r. odnośnie zawarcia umowy z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dot. oddania budynku b. szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy z przyległościami na umieszczenie Państwowej Szkoły Przemysłowej oraz budynku b. Szkoły Rolniczej przy ul. Podgórnej na bursę na warunkach podanych w umowie.

Rada Miejska na wniosek p. radnego Fiedlera uchwaliła przekazać sprawę do Deputacji Szkolnej łącznie z Komisją Finansową, która ma wspólnie z Delegatem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego p. Siemiradzkim pertraktować, aby osięgnąć ostateczne porozumienie.

4. Sprawozdawca pan Domagalski.

Sprawa bezrobotnych w związku z odnośną interpelacją z dnia 30. 5. 24 r.

Sprawę tę połączono z punkt. 5-tym.

5. Wniosek nagły:

Sprawozdawca pan Domagalski.

Magistrat wnosi o zgodę na uchwałę swą z dnia 4. czerwca 1924 r. dot. zaciągnięcia pożyczki w M. P. i O. P. w wysokości 50 miljardów celem zatrudnienia bezrobotnych, posiadających obywatelstwo bydgoskie, przy robotach ujętych nadzwyczajnym budżetem Urzędu Bud. Pod. na warunkach okólnika nr. 333 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15. kwietnia 1924 r.

Nagłość wniosku większością $^2/_3$ obecnych uchwalono i upoważniono Magistrat do zaciągnięcia pożyczki do wysokości 100 miljardów marek, czyli 55,555 złotych.

Pozatem należałoby zająć bezrobotnych przy rozbiorze budynków przy Wałach Jagiellońskich.

Prace winien wykonywać Magistrat we własnym zakresie i zatrudniać w pierwszej linji ojców rodzin.

6. Ogólne:

a) Rada Miejska przyjmuje w myśl ustalonych warunków przedłożony jej projekt budowy kościoła i zakładu OO. Misjonarzy, zgadzając się z góry na poczynienie w projekcie wszystkich tych zmian pod względem zewnętrznego, architektonicznego wyglądu, któreby okazały się potrzebne.

b) Wniosek nagły:

Rada Miejska zechce uchwalić: Z dniem 31. lipca 1924 r. Monopol likwiduje prywatne fabryki wyrobów tytoniowych. Los ten spotyka kilka fabryk w Bydgoszczy, które zatrudniają około 1000 pracowników. Oprócz Bydgoszczy na całem Pomorzu większych fabryk tytoniowych niema.

W interesie miasta Bydgoszczy a zwłaszcza ze względu na nowe rzesze bezrobotnych, uprasza się Dyrekcję Państwowego Monopolu Tytoniowego, aby po przejęciu prywatnych fabryk, przemysłu tego z Bydgoszczy nie usuwała, lecz przynajmniej większe fabryki pozostawiła na miejscu i we własnym zarządzie utrzymała w ruchu.

(—) Pampuch. (—) Lewandowski.
(—) Frankowski.

(—) Waszak. (—) Gosieniecki.
(—) Fiedler.

Nagłość wniosku większością $^2/_3$ obecnych uchwalono i wniosek przyjęto.

Na tem posiedzenie zamknięto.

(—) T. Janicki,
Przewodniczący Rady Miejskiej.
(—) Sokołowski. (—) Weimann.
(—) Fiedler.

Nr. 286. Z obrad Magistratu.

(posiedzenie w dniu 4. VI. 24 r.)

1. Magistrat uchwala zaciągnąć pożyczkę rządową w wysokości 50 miljardów (pięćdziesiąt miljardów) mkp. celem zatrudnienia bezrobotnych robotników przy wykonaniu prac ujętych budżetem Urzędu Bud. Pod. pod warunkiem, że będą zatrudnieni bezrobotni, posiadający obywatelstwo Bydgoskie.

(posiedzenie w dniu 11. VI. 24 r.)

1. Magistrat uchwala zawrzeć umowę z firmą „Powstaniec" do końca roku bież. na wydzierżawienie szopy z czynszem 10 zł. miesięcznie.

2. Magistrat uchwala rozszerzyć skład członków sędziów konkursu na zmianę pomnika Bismarka o Pana Radcę bud. Wojewódzkiego Rogera Sławskiego z Poznania.

3. Magistrat uchwala wprowadzić podatek od posiadania przedmiotów zbytku na podstawie statutu wzorowego, a mianowicie:

1) od samochodu osobowego, o sile:
   a) do 10 koni — 120 zł.
   b) ponad 10 — 16 koni — 160 zł.
   c) ponad 16 koni — 330 zł.
2) od motocyklu — 20 zł.
3) od roweru — 10 zł.
4) od karety — 60 zł.
5) od powozu:
   a) dwukonnego — 50 zł.
   b) 1-konnego — 40 zł.
6) od wolantu:
   a) dwukonnego — 30 zł.
   b) 1-konnego — 20 zł.
7) od innych ekwipaży resorowych — 20 zł.
8) od dubeltówki i sztucera — 25 zł.
9) od każdego konia wierzchowego — 40 zł.

4. Magistrat uchwala zaprowadzić na zasadzie art. 7 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 94 poz. 747) podatek od lokali w następującej wysokości:

a) od mieszkań 3-pokojowych 1%
b) od mieszkań 4-pokojowych $1\frac{1}{2}$%
c) od mieszkań 4—5 pokojow. 2%
d) od mieszkań ponad 6 pokoji oraz od wszelkich sklepów i lokali handlowych i przem. 3%

od czynszu wzgl. wartości czynszowej z czerwca 1914 r. obliczony według złotej marki.

5. Mając na względzie: że fakt popełnionego przez p. Piotra Zwierzyckiego wykroczenia przeciwko statutowi o podatku od spożycia jest dowiedziony

przez świadka Piaskowskiego, oraz przez to, że Zwierzycki wcale nie wykupił bloczków podatkowych,

Magistrat uchwala: ustalić wysokość niezapłaconego przez p. Piotra Zwierzyckiego w czasokresie od wejścia w życie statutu o podatku od spożycia (16. III. 24) do 28. IV. 1924 r. (fakt poświadczony przez Piaskowskiego) sumą 5.000.000 mkp. i oprócz tego nałożyć na niego karę w wysokości 100.000.000 mkp. (§ 6 statutu Nr. 167 Orędownik Urzędowy miasta Bydgoszczy Nr. 10 1924 r.) o czem zawiadomić p. Piotra Zwierzyckiego.

Nr. 287. **Rozporządzenie policyjne.**

U psa, należącego p. Wiśniewskiemu w./m. przy ul. Bocianowo 3, który pokąsał kilka osób, stwierdzono urzędowo wściekliznę. Wobec tego zarządzam na podstawie § 40 ustawy o chorobach zaraźliwych u zwierząt, z dnia 26. 6 1909 i § 114 min. rozp. policyjno-weterynaryjnego z dnia 1. 5. 1912 co następuje:

§ 1. Celem zapobieżenia dalszemu rozszerzeniu się wścieklizny ustanawiam na całym obszarze powiatu miejskiego Bydgoszcz kontumację psów.

§ 2. Wszystkie psy należy trzymać na uwięzi lub zamykać. Trzymaniu na uwięzi lub zamykaniu równa się prowadzenie psa na smyczy, przyczem pies powinien być zaopatrzony w mocny kaganiec, któryby zapobiegł kąsaniu.

§ 3. Psy owczarskie, towarzyszące trzodzie i psy połowe podczas polowania wolno puszczać bez smyczy i bez kagańca. Pozatem podlegają one jednakże również przepisom w § 2.

§ 4. Bez pozwolenia policyjnego i poświadczenia lekarza weterynaryjnego, nie wolno z powiatu miejskiego psów wyprowadzać lub wywozić.

§ 5. Przepisy te nie odnoszą się do psów, używanych w służbie policyjnej.

§ 6. Psy nie trzymane na uwięzi, będą przytrzymane. Psy takie mogą być według uznania miejscowej władzy policyjnej natychmiast zabite.

§ 7. Powyższe zarządzenie obowiązuje z dniem dzisiejszym na przeciąg trzech miesięcy, tj. do 16. września rb. włącznie.

§ 8. Niezastosowanie się do zarządzenia ulega — podług § 76 ustępu 1 ustawy o chorobach zaraźliwych u zwierząt z dnia 26. 6. 1909 w połączeniu z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21. I. 1924 r. w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych (p. Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 89) karze pieniężnej do 150 złotych lub też odpowiedniej karze aresztu.

Bydgoszcz, dnia 16. czerwca 1924 r.

Miejski Urząd Policyjny.

(—) Hańczewski.

Pl. VI. 3226/24.

Nr. 288. **Z Urzędu Emigracyjnego.**

Urząd Emigracyjny wyjaśnia, że emigracja do St. Zjednoczonych jest znacznie zmiejszona przez nową ustawę amerykańską. Liczba, czyli „kwota" emigrantów polskich, która w zeszłym roku wynosiła 30.977 osób, w r. b. wynosić będzie około 8.000. Zaledwie drobna część osób, starających się o wyjazd, będzie dopuszczona do Stanów Zjednoczonych na mocy tej ustawy. Wiele nawet żon, dzieci i rodziców, wezwanych przez swych najbliższych żywicieli, będzie musiało wyrzec się wyjazdu. Inne kategorje emigrantów, posiadających „affidavity" od braci, sióstr, szwagrów, wujów, ciotek, kuzynów i t. p., tembardziej nie mogą spo-

dziewać się pozwolenia na wyjazd. Podania ich i affidavity, wpływające do urzędu, będą odsyłane bez rozpatrywania. Osoby, posiadające przedawnione paszporty oraz reemigranci nie powinni prolongować, ani też wyrabiać paszportów przed wyznaczeniem przez konsula St. Zjednoczonych terminu wizy, aby nie narażać się na zbyteczne koszta w razie, gdyby wyjazd był im odmówiony. Wszelkie zmiany dotychczasowych przepisów będą podawane do wiadomości emigrantów. Urząd przestrzega przed niepotrzebnemi podróżami do Warszawy i przed korzystaniem z usług niepowołanych pośredników w nadziei przyspieszenia wyjazdu. Wszelkie starania i koszta, poniesione w tym celu, są daremne. O próbach wyzysku na tem tle należy donieść Urzędowi.

Nr. 289. Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej powołaną została komisja międzyministerjalna dla spraw obywateli polskich, poszkodowanych przy pracy dla okupantów niemieckich. Zadaniem komisji jest zorganizowanie pomocy prawnej dla poszkodowanych obywateli polskich przy zgłaszaniu pretensji przed polsko-niemieckim mieszanym trybunałem rozjemczym w Paryżu. Na przewodniczącego komisji delegowany został p. Janusz Pierzchalski, główny radca prawny Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Nr. 290. Wręczenie orderu.

We wtorek, dnia 17. czerwca b. r. wieczorem o godz. 6-tej wręczył w sposób uroczysty Pan Prezydent miasta Dr. Sliwiński w jego gabinecie służbowym w obecności dwóch członków Magistratu pp. Radców Rolbieskiego i Podoskiego komplet odznak Krzyża Oficerskiego Orderu „Odrodzenia Polski“ p. Melchiorowi Wierzbickiemu, Radcy sprawiedliwości w Bydgoszczy.

Nr. 291. Nowe palniki gazowe.

Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości, że Gazownia sprowadziła większą ilość palników do gazowych kuchenek, dających oszczędność 25%. Wymiana starych palników nastąpić może przez gazownię na życzenie poszczególnych konsumentów gazu za pokryciem kosztów własnych. Wmontowanie nowych palników nastąpić może tak w kuchenki stanowiące własność konsumenta jak i w kuchenki będące na dzierżawie.

Bydgoszcz, dnia 10 czerwca 24 r.

Magistrat-Dyrekcja Gazowni.

Nr. 292. Statystyka Urzędu Stanu Cywilnego.

W czasie od 9 do 14 czerwca zgłoszono w Urzędzie stanu cywilnego: Urodzin 65 ogółem (wtem 1 martwe,) Slubów 6, Smierci 32.

Bydgoszcz, dnia 16. czerwca 1924 r.

Urząd stanu cywilnego.

Nr. 293. Komunikaty biura Generalnego.

1) Od pewnego czasu w dziennikach Poznańskich i Krakowskich ukazują się ogłoszenia w sprawie werbunku rekru-

tów do armji meksykańskiej, wskutek czego Konsulat Meksykański otrzymuje codziennie wielką liczbę listów od osób, życzących zaangażować się do armji meksykańskiej.

Wobec tego Konsulat niniejszem podaje do wiadomości, że pogłoski te zupełnie są bezpodstawne.

---

2) Zwraca się niniejszem uwagę sfer zainteresowanych na możliwość wejścia w stałe stosunki handlowe z Australją, która stanowi szerokie pole zbytu dla różnych artykułów eksportu polskiego. Konsulat Generalny Rz. P. w Sydney zorganizował tam w swoim czasie Spółkę Handlową „Polono-Australian Company, Ltd" mająca na celu import wszelkich produktów i towarów z Polski oraz zakup na rachunek przemysłowców polskich potrzebnych im surowców. Konsulat Polski w Sydney prosi o nadsyłanie na jego ręce „Consulat General of the Republic of Poland Sydney N. S. W. — Australia" asortymentów próbek i wzorów polskich towarów eksportowych, z podaniem cen w walucie angielskiej.

---

3) Wedle doniesienia Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Galacu (Rumunja), znalazłyby firmy polskie tamże rynek zbytu dla naszego przemysłu garbarskiego. Firmy reflektujące na nawiązanie stosunków, mogą przesłać oferty z podaniem cen w dolarach pod adresem „Chambre de Commerce Hellenique, Gallatz, rue Dommasca 77, Roumanie."

---

4) Targ w Dunkierce odbędzie się w dniach od 1-15 lipca 1924 r. Wskazanem byłoby porozumienie się bezpośrednio sił zainteresowanych z Polsko-Francuską Izbą Handlową w Warszawie, co do ewentl. wzięcia udziału w wymienionym Targu.

5) Wystawa Rolniczo-Przemysłowa odbędzie się w Rewlu, od 12-16 września 1924 r. Obejmować będzie ona m. in. następujące działy: rolnictwo, ogrodnictwo i pszczelarstwo, hodowla bydła, rybołóstwo, maszyny i narzędzia, przemysł rolniczy, leśnictwo i przemysł leśny, przemysł budowlany i t. d. Zgłoszenia przyjmowane będą do 20 sierpnia 1924 r. Biuro wystawowe w Rewlu, Nunne Town. 20 (Sustern Str.)

---

6) Kolejne Międzynarodowe Targi Praskie odbędą się pomiędzy 21-28 września 1924 r.

---

7. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5. lutego br. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych, Urząd Patentowy Rz. P. rozpoczął wydawnictwo swego czasopisma urzędowego p. t. „Wiadomości Urzędu Patentowego". W czasopiśmie tem będą zamieszczane następujące publikacje: o udzielonych patentach na wynalazki, świadectwach ochronnych na znaki towarowe (łącznie z odbitkami klisz); wszelkie zmiany, dotyczące udzielonych praw; wszystkie postanowienia z ustawodawstwa o ochronie własności przemysłowej i handlowej w Polsce oraz ważniejsze z takiegoż ustawodawstwa za granicą, wreszcie komunikaty i różne informacje z danej dziedziny.

Zeszyt pierwszy wspomnianego czasopisma ukazał się w dniu 26. 5. r. b.

Redakcja i Administracja mieści się w gmachu Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Elektoralna 2, pokój 320.
